

В. Р. Мараєв

Колокольцов Василь Григорович

КОЛОКОЛЬЦОВ Василь Григорович (27. 12. 1867, Харків, за ін. даними – с. Верхня Писарівка, нині Вовчан. р-ну Харків. обл. – 29. 09. 1934, Париж) – громадсько-політичний діяч, меценат. 1877 вступив до Харків. гімназії, 1879–86 навч. у Петров. Полтав. кадет. корпусі. 1891 закін. Петровсько-Розумов. с.-г. і лісову академію побл. Москви, згодом переїхав до Верхньої Писарівки, де опікувався успадк. маєтком. Активно займався благодійниц. діяльністю: облаштував у маєтку дит. притулок на 100–150 дітей, школу для дефектив. дітей, земську лікарню з амбулаторією, земську кіннопошт. станцію, відділ. інфекц. лікарні, школу садівництва й городництва, 2-класне училище та квартири для вчителів. 1893 (за ін. даними – 1897) обраний головою Вовчан. повіт. земської управи, згодом – Харків. губерн. земської управи. Здійснив масштабні перетворення, внаслідок яких Вовчан. пов. за темпами благоустрою, розвитку культури й освіти 1910–13 посідав 2-е м. у Рос. імперії після Моск. повіту. У Вовчанську за кошти, отримані від продажу садиб К. і проведення ярмарок і лотерей, побудовано приміщення учител. семінарії, Нар. будинку, історико-археол. музею, земської управи. Член партії кадетів. 1912–17 – ред. «Волчанського земського листка».

Під час 1-ї світової війни на тер. свого маєтку організував шпиталі. Після гетьман. перевороту за пропозицією Ф. Лизогуба увійшов до складу РМ Української Держави: у травні–жовтні 1918 – Міністр земел. справ. У ході реорганізації звільнив частину співроб. (насамперед прихильників соціалізації землі), наполягав на використанні у діловодстві російської мови, що викликало опір з боку службовців, признач. за часів УЦР. Ініціював ухвалення низки законів у галузі с. господарства, працював над проектом помірк. аграр. реформи. 17 жовтня 1918 підписав записку 9-ти міністрів із вимогою переорієнтації зовн.

політики Української Держави із Четвертного союзу на Антанту та встановлення федератив. зв'язку із небільшов. Росією, після чого уряд відправлено у відставку. Після падіння Гетьманату приєднався до Білого руху: у березні–вересні 1919 – нач. упр. землеробства і землевпорядкування Особл. наради А. Драгомирова при головнокомандувачі ЗС Пд. Росії А. Денікіні. На еміграції мешкав у Греції, Сербії, Німеччині, Франції. 1925–34 працював на заводі «Рено» поблизу Парижа. 1930 створив і очолив Вовчан. земляцтво, яке згодом увійшло до Харків. земляцтва у Парижі (був чл. його правління та почес. головою). Через важку хворобу покінчив життя самогубством. 2007 на честь 140-річчя від дня народж. К. йому встановлено пам'ятник у Вовчанську.

Рекомендована література

1. Скоропадський П. Спогади. Кінець 1917 – грудень 1918. К.; Філадельфія, 1995;
2. Корновенко С. В. В. Г. Колокольцев і аграрна реформа П. Скоропадського // Гетьманат П. Скоропадського: історія, постаті, контрверсії: Зб. пр. Всеукр. наук. конф., 19–20 трав. 2008. К., 2008;
3. Яневський Д. Б. Проект «Україна», або Спроба Павла Скоропадського. Х., 2010.

Бібліографічний опис:

Колокольцов Василь Григорович / В. Р. Мараєв// Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-5708>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).